

ametist lahkuvatele ametnikele lahkumishüvitist kuni kuue ametipalga ulatuses. Põhjendus: võimekad inimesed muidu lihtsalt ei tuleks linnavalitsuse tööle. Dubovik sellest kasu ei ole, sest osakonnajuhatajatele see ei laiene.

Dubovik ei meeldinud linnaplaneerimise ja muinsuskaitse valdkonda juhtivale abilinnapeale Madle Lippusele (SDE), kes ütles eelmisel nädalal Eesti Ekspressis: «Samas on loomulik, et pikalt tööl olnud inimene pensioniikka jõudes sinna ka siirdub.» Selle eest sai abilinnapea kohe süüdistuse ealises diskrimineerimises. Postimehega rääkides rõhutas Lippus, et tema ei saada inimest vanuse tõttu ära ja on igasuguse, sealhulgas vanuselise diskrimineerimise vastu.

«Aga kui pensioniealine inimene esitab avalduse pensionile minekuks, siis on see minu arust mõistetav, ja nii ma ka Ekspressile ütlesin,» lisas ta. Duboviku väiteid nende erimeelsuste põhjuste kohta abilinnapea kommenteerida ei soovinud.

Dubovik aga ütles oma pensionipõlve esimesel päeval kõik välja. Esimene asi, mis muinsuskaitset harja punaseks ajab, on Estonia juurdeehitis.

### Hullem kui Viru Poeg

Rahvuskooper Estonia juurdeehitise küsimuste arutamiseks moodustati niinimetatud ühiskomisjon. «Mind pandi ka selle liikmeks, aga ma ei ole seal kordagi käinud. Viimane juurdeehitise eskiis, mida näidati, on veel hullem kui varasemad. See ei ole enam punane kast. See on veel laiem ning kõrgem kui ole-

masoleva hoone harja kõrgus. Kuhu see kõljab?» ei taha Dubovik plaanist kuulda. «Mina olen öelnud ja ütlen veel kord, et vabandage väga, selline suhtumine ja valetamine... Et komisjon hakkab arutama olemasoleva teatri juurdeehitise eskiise ja mingitest alternatiividest pole üldse juttugi. See tapaks kogu vanalinna ära!»

Dubovik meenutab Viru hotellile kavandatud juurdeehitist, mis kandis nime Viru Poeg. Hotelli Tammsaare pargi poolele küljele taheti teha 17-korruselise juurdeehitise, kuid lõpuks otsustas linnavolikogu, et see on sobimatu nii muinsuskaitse, keskkonnanalaste kui linnaehituslike kaalutluste tõttu.

«Viru Poja pärast käis suur sõda ja võitlus. Kutsuti isegi UNESCO eksperdid kohale. Ja ma rõhutan, et esiteks jäi Viru Poeg vanalinna muinsuskaitsealast välja. Teiseks, Viru hotell, erinevalt Estoniast, ei olnud mälestis. Ja see jäi ikkagi ehitamata,» nendib Dubovik ja lisab, et Estonia teater on võetud kaitse alla just sellisena, nagu ta praegu on, koos Tammsaare pargi poole pärast sõda ehitatud fassaadiga.

Mälestiste hilisemate osade väärtust võib illustreerida Tallinna raekoja näitega. Nimelt on selle Kullassepa tänava poolses otsas kaks väikest juurdeehitist, kus müüakse vahelduva eduga ajalehti, pannkooke või midagi muud. Need pärinevad 17. või 18. sajandist ehk palju hilisemast ajast kui raekoda ise.

### Harju tänava täisehitamise pooldajad ei räägi vanade fassaadide taastamisest, vaid mahulisest taastamisest.

«Kas need tuleks nüüd maha lammutada? Need on ju ka ajalugu. Siis jõuame varsti nii kaugele, et hakkame arutama vaekojade taastamist Raekoja platsil,» räägib Dubovik. «Nüüd, kui mind enam ametis ei ole, võib Raekoja platsile klaasist vaekojade ehitada. Ja noored inimesed, sealhulgas Tallinna strateegiakeskuses, ikka unistavad, et Harju tänav tuleks täis ehitada.»

### Harju tänava täisehitamisest

«Ajalugu ei saa taastada. Ma olen seda rääkinud kaksikümne aastat, kui mitte rohkem. Muuseumis, täisehitamise pooldajad ei räägi vanade fassaadide taastamisest, vaid mahulisest taastamisest. Kui alustati detailplaneeringut, siis selgus ka vana fassaadid, mis nüüd Harju tänava rekonstrueerimisega markeeriti väikeste graniitkividega,» selgitab Dubovik.

Ta soovib vana tänavajoone taastajatel vaadata endist ministeeriumi nurgamaja aadressil Harju 11. Seal on ka Müürivahe tänav poolne fassaadid, mis sillutises ära markeeritud.

«See on kümme meetrit linnamüüri poole. Mis ruumi taastamisest me räägime? Mis ruumi taastamisest me räägime kirjanike maja puhul? Mida teha taastamise puhul Vilde platsiga? Samuti kunagine Dünamo poe maja Kullassepa ja Niguliste tänava nurgal, mille esimesel korrusel on turismiinfopunkt. Kullassepa tänav oli väga kitsas. Pä-



Rahvuskooper Estonia juurdeehitise plaan on Boris Duboviku sõnul täiesti vastuvõetamatu. FOTO: QP ARHITEKTID OÜ / RAHVUSKOOPER ESTONIA

## Muinsuskaitsejuhi kolm kirstunaela

Tallinna muinsuskaitse endine juht Boris Dubovik räägib, milles seisnesid tema konfliktid muinsuskaitse valdkonda juhtiva abilinnapea Madle Lippusega (SDE).

### Päikesepaneelid kiriku katusel

Ladina kvartalis on endise Dominiiklaste kloostripeakirik, Katariina kiriku jäänused, mida nõukogude ajal kasutas kinotehnika tehas.

Praegu on see Keslinna valitsuse valduses ning Hopneri maja korraldab seal kontserte ja muid üritusi. Nad on juba mitu aastat hädas, et katus jookseb läbi, nii et majas on kogu aeg niiskus. Me tegime riigihanke katuse parandamiseks või sisuliselt uue katuse ehitamiseks.

Juba mullu olid koosolekud, lõpuks sai eelprojekt valmis ja see kiideti heaks meie ühises muinsuskaitse komisjonis, kus on ka riigi muinsuskaitse esindajad. Siis tegime uue hanke põhiprojekti koostamiseks.

Madle Lippus pani selle kõik seisma. Vahepeal mõtles komisjoni esimees, linnaplaneerimise ameti juhataja asetäitja välja plaani, et paneme sinna päikesepaneelid. Loomulikult ma hakkasin selle vastu sõdima. Keset Ladina kvartalit, eriti kui linna müüri kaitsekäigud on Hellemanni torni kaudu rahvale avatud!

Kloostris katus on sealt näha nagu peo peal.



Püha Katariina kirik. Lame katus keskel.

Keslinna valitsus polnud asjast midagi kuulnud, see oli linnaplaneerijate idee. Lippus asus nende poolele ja hakkas mind ründama, et miks ma olen vastu, kui kõik teised on poolt.

Aga Hopneri maja organiseerib seal üritusi maist septembrini, põhimõtteliselt suveperioodil. Mingeid kütteseadmeid seal ei ole. Ja kuidas see kütmine seal välja peaks nägema, kes puhastab päikesepaneelide lumest, nendele küsimustele mina vastust ei saanud.

### Taskupark

Vanalinna tekkis täiesti ootamatult mingi puitmoodustis, niinimetatud taskupark. Linnakujunduslike küsimustega tegelev ametnik nägi fotot vanalinna territooriumile tekkinud taskupargist, kus istusid kõrvuti volikogu esimees Jevgeni Ossinovski, abilinnapead Madle Lippus ja Kaarel Oja ning nõunik Natalie Mets, kõik sotsid. Üks niisugune park on vanalinna Rahva Raamatu vitriinide ees. Küsisin, et mis asi see



Taskupark Suur-Karja tänaval.

FOTOD: EERO VABAMÄGI

on. Ei konkurssi, tingimusi ega züriid. Arusaamatu, mis raha eest seda tehti. Nii palju sain teada, et teostaja oli keskkonna- ja kommunaalamet. Nendele tuli ülesanne strateegiakeskusele, et oleval Lippuse korraldus. Sellised on Tallinna muinsuskaitse uued tuuled.

### Estonia juurdeehitis

Lippus on keerutanud nii- ja teistpidi, aga ikka sinna poole, et juurdeehitis on ainuõige Estonia teatri probleemide lahendamiseks. Mingitest alternatiividest pole juttugi.

Praegu ajab ainult teatri direktor seda asja. Kõik põhjendused juurdeehitise vastu on olemas, Tallinna linnaplaneerimise ameti seisukoht on olemas. Riigi muinsuskaitseameti seisukoht on see, et sellist juurdeehitist ei tohi isegi kaaluda. Ja siis moodustatakse ühiskomisjon, kus juba valitakse juurdeehitise eskiiside vahel. Juurdeehitise ainus põhjendus on see, et riigikogu kultuurikomisjon otsustas eraldada raha Estonia juurdeehitise jaoks. Ja muuseumis, see polnud kultuuriehitiste seas esikohal, vaid kolmas või neljas. Kuidas riigikogu kultuurikomisjon võib ignoreerida riigi muinsuskaitseametit või muinsuskaitseametit? Kas neile ei maksa see midagi? Mina olin resoluutselt selle vastu.

Kõige selle peale öeldi, et ma olen liiga vana ja liiga sageli haiguslehel, ja soovitati pensionile minna.

## KOMMENTAAR

### Boris Duboviku töö on olnud hindamatu

Postimees saatis Duboviku väited kommenteerimiseks ja ümberlõikamiseks ka abilinnapea Madle Lippusele, kelle vastus oli järgmine:

Boris Duboviku töö Tallinna muinsuskaitseosakonna juhi ning vanalinna kui UNESCO maailmapärandi paiga väärtuste kaitsjana on olnud hindamatu ning oleme talle selle eest väga tänulikud.

Tema piiritud kiindumus Tallinna vanalinna ja van-



kumatus selle eest seismisel on aidanud ära hoida mitmeid negatiivseid arenguid, seda eriti keerulistel ja segastel 1990ndatel ja 2000ndatel. Muinsuskaitse osakonna uuele juhile on Boris ajalooliste hoonete ja keskkonna hoidmisel ning arendamisel jätnud kahtlemata väga suured kingad, mida täita.

Kindlasti on ka edaspidi Tallinna jaoks muinsuskaitse ülesannete täitmisel väga oluline tihe

koostöö nii riigi muinsuskaitseameti, UNESCO kui teiste valdkonna ekspertidega. Nende arvamuste paremaks arvestamiseks ning regulaarseks dialoogiks taastas Tallinn möödunud aastal kord kvartalis koguneva UNESCO maailmapärandi Tallinna nõukogu.

Estonia võimalikku juurdeehitist analüüsib põhjalikult Tallinna ja Estonia ühiskomisjon, kes selle aasta jooksul esitab linnavalitsusele oma järeldused ja ettepanekud.

Tallinna muinsuskaitsejuhil Boris Dubovikul oli veebruaris viimane tööpäev.